

Examen VMBO-GL en TL

2019

tijdvak 1
woensdag 22 mei
13.30 - 15.30 uur

Turks CSE GL en TL

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Beantwoord alle vragen in de uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 46 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 50 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 Yeni Trend: iğ Besin Tüketmek!

- 1p 1 Birinci paragrafa göre 'iğ besin tüketimi' söz konusu olduğunda aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
iğ besin tüketimi
A besin değeri yüksek yiyecek anlamına gelir.
B içinde hamur olmayan çeşitli beslenme türüdür.
C işlem görmüş organik yiyecek türleridir.
D sağlıklı yemek ve egzersiz yapmak demektir.
- 1p 2 Parçada iğ beslenme, diğer hangi beslenme türüyle karıştırılmaktadır?
A et içermeyen beslenme türüyle
B glüten içermeyen beslenme türüyle
C şeker içermeyen beslenme türüyle
D tuz içermeyen beslenme türüyle
- 1p 3 Üçüncü paragrafta vurgulanmak istenen düşünce nedir?
Çiğ beslenmenin
A dezavantajı olduğu gibi avantajının da olduğu
B genç ve yaşlı nüfus arasında gittikçe ilgi görmesi
C organların zarar görmesini engelleyici özelliği
D sindirimi kolay hale getiren olumlu etkileri
- 1p 4 Voorstanders van rauwe voeding zijn tegen de consumptie van drie middelen.
→ Schrijf deze drie middelen op in de uitwerkbijlage.
- 1p 5 Önceki paragraflar göz önüne alındığında altıncı paragrafın parçaya verdiği anlam nedir?
A örnekle desteklemek
B parçayı özetlemek
C sonuca bağlamak
D zıt fikir sunmak

Tekst 2 Vazgeçilmezimiz Oldu

- 2p 6 Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze volgens de inhoud van alinea's 1 en 2 juist of onjuist is.
Omcirkel 'juist' of 'onjuist' in de uitwerkbijlage.
- 1 140 yıl önce ülkenin her yerinde çay üretimi vardı.
  - 2 Çay tarımı ilk kez Rize'de yapıldı.
  - 3 Çay, asırlardır yeme-içme kültürümüzün önemli bir parçasıdır.
  - 4 Kuzucu, çayın tarihiyle ilgili yanlış bilinen gerçeklere doğruluk getirdi.
- 1p 7 Parçaya göre aşağıdakilerden hangisi çayın kullanımının kronolojik olarak doğru sıralamasıdır?
- A kahvaltılarda tüketimi – tarımda üretimi – kozmetik alanda kullanımı
  - B kozmetik alanda kullanımı – kahvaltılarda tüketimi – tarımda üretimi
  - C tarımda üretimi – kahvaltılarda tüketimi – kozmetik alanda kullanımı
- 1p 8 Kies bij 8 in alinea 4 het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.
- A Açıkçası
  - B Ancak
  - C Çünkü
  - D Dolayısıyla
- 1p 9 "1894'te İstanbul'da çay yetiştirilmeye çalışıldı. Bu teşebbüs de sonuçsuz kaldı." (alinea 5).
Dit gegeven is al in een eerdere alinea genoemd.
→ Schrijf het nummer van deze alinea op in de uitwerkbijlage.
- 1p 10 Aşağıdakilerden hangisi beşinci paragrafın önceki paragraflarla bağlantısını en iyi şekilde özetliyor?
Beşinci paragraf önceki paragraflarda anlatılan duruma
- A ek bilgi sunuyor.
  - B eleştiri getiriyor.
  - C zıt fikir sunuyor

Tekst 3 Rotterdamlı Beyza İlk Romanını Yazdı

- 1p 11 Waardoor is Beyza begonnen met schrijven?
- A door een opdracht op school
  - B door het advies van een docent
  - C doordat ze een dagboek bijhield
  - D doordat ze haar zus na wilde doen

- 1p 12 Het duurde lang voordat Beyza klaar was met het schrijven van het boek. Wat was de reden hiervan?
- A Zij deed veel onderzoek naar de ziekte van de jongen.
  - B Zij kon het moeilijk combineren met haar lestijden.
  - C Zij verwachtte niet dat haar boek gedrukt zou worden.
  - D Zij wilde zich concentreren op haar eindexamen.
- 1p 13 Hoe is Beyza op het idee gekomen om een boek te schrijven over het onderwerp?
Schrijf het antwoord op in de uitwerkbijlage.
- 1p 14 Hoe komt Beyza aan haar schrijfstijl?
Ze heeft
- A een schrijfcursus gevolgd.
  - B hulp van de redacteur gekregen.
  - C informatie van internet gehaald.
  - D zelf geleerd om zo te schrijven.
- 1p 15 Waarom heeft Beyza het manuscript niet door meerdere mensen laten lezen?
omdat zij
- A bang was voor kritiek
  - B het niet durfde te vragen
  - C het niet nodig vond
  - D zich ervoor schaamde
- 1p 16 Wie heeft Beyza aangemoedigd om het manuscript naar een uitgever op te sturen?
- A haar moeder
  - B haar nicht
  - C haar vader
  - D haar zus
- 1p 17 Waarom wil Beyza dat iedereen haar boek leest?
zodat
- A de ziekte bij meer mensen bekend wordt
  - B haar boodschap wordt overgebracht op anderen
  - C haar ouders trots op haar zijn
  - D ze naamsbekendheid krijgt

Tekst 4 Uçmakdere'de Uçmak

- 1p 18 Waarom kon de schrijfster eerder niet paragliden?
omdat zij toen
A hoogtevrees had
B niet durfde
C niet zoveel geld had
D te jong was
- 1p 19 Wat is het meest noodzakelijk om te kunnen paragliden?
Schrijf het antwoord op in de uitwerkbijlage.
- 1p 20 De piloten willen liever niet op een regenachtige dag paragliden.
Waarom is dat?
A Ze hebben dan minder zicht.
B Ze kunnen dan niet goed landen.
C Ze kunnen dan sneller een ongeluk krijgen.
D Ze willen niet dat de passagiers nat worden.
E Ze willen niet dat de uitrusting nat wordt.
- 1p 21 Wat adviseert de schrijfster om aan te trekken?
A een broek
B een wetsuit
C sandalen
D sportkleding
- 1p 22 Waar kan je de organisatoren vinden als je geen vervoer hebt?
A in het centrum van Tekirdağ
B in het centrum van Uçmakdere
C op de startbaan
D op het strand

Tekst 5 Hayali, Büyüyünce 'Hayalî' Olmak

- 1p 23 Op welke manier wordt de interesse van Şevval in het schimmenspel beschreven in de eerste alinea?
door
A de invloed van Şevvals vrienden aan te duiden
B het belang van de studie van Şevval te benadrukken
C het onderzoek van Şevval op internet te noemen
D Şevval met haar leeftijdsgenoten te vergelijken

- 2p 24 Er zijn drie activiteiten waarmee Şevval zich bezig houdt om zichzelf te verbeteren.
→ Schrijf deze drie activiteiten op in de uitwerkbijlage.
- 1p 25 Waardoor haalt Şevval vooral voldoening uit haar hobby?
door
A alle kleine details van het schimmenspel te leren
B de ambitie en droom van haar ouders te volgen
C kinderen gelukkig te maken met het schimmenspel
- 1p 26 Waar ligt de voorkeur van Şevval op dit moment?
A bij het afmaken van haar eigen studie
B bij het ontwikkelen tot een rolmodel
C bij het oprichten van een 'Karagöz School'
D bij zo vaak mogelijk optreden
- 1p 27 "Toplumsal değerleri geçmişte atalarımız üretmiş, **kuşaklar içinde bir şekilde birilerine aktarmışlar.**" (alinea 5).
→ Met welke twee woorden wordt het vetgedrukte gedeelte eerder in dezelfde alinea genoemd?
Schrijf deze woorden op in de uitwerkbijlage.
- 1p 28 Waarom neemt Veral als doelgroep jongeren en kinderen?
Schrijf het antwoord op in de uitwerkbijlage.
- 1p 29 Wat is het tegenstrijdige aspect van het schimmenspel van het Karagöz en Hacivat volgens alinea 7?
A Er zijn geen jonge mensen in het spel, maar jongeren vinden het erg leuk om te zien.
B Er zijn veel dialogen in het spel, maar de monologen geven de levenslessen.
C Hoewel het een schimmenspel is, laat het het echte leven zien.
D Hoewel ze met elkaar ruziën, representeren ze uiteindelijk de sociale vrede.

Tekst 6 Mucize Ürün

- 1p 30 Waardoor zijn de oude olijfbomen ontworteld?
door
A de aanleg van een terrein
B de lage olijvenopbrengst
C de verkoop van het land
D heersende boomziekten
E onteigening van het land

- 1p 31 Kies bij 31 in alinea 5 het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.
A Böylece
B Örneğin
C Tabii ki
D Yazık ki
- 2p 32 Volgens Narin zijn er twee redenen waardoor de bezoekers positieve gevoelens van de oude bomen krijgen.
→ Schrijf deze twee redenen op in de uitwerkbijlage.
- 1p 33 Wat wordt in deze tekst als wonderlijk beschouwd?
Schrijf het antwoord op in de uitwerkbijlage.

Tekst 7 Bergama'nın Dünya Tarihini Değiştiren İlkleri

- 1p 34 Asklepion Tapınağı'na kimlerin girişi yasaktı?
A başka kentlerden gelen hastaların
B tapınağın kutsallığına inanmayanların
C tedavi yöntemlerini sorgulayanların
D yaşama olasılığı olmayan hastaların
- 1p 35 Voor welke twee moderne vakgebieden wordt hetzelfde symbool gebruikt als bij de Asklepion?
Schrijf deze twee vakgebieden op in de uitwerkbijlage.
- 2p 36 Mensen komen om drie redenen naar de basiliek toe.
→ Schrijf deze drie redenen op in de uitwerkbijlage.
- 1p 37 Dördüncü paragrafta sözü edilen kentlerdeki kütüphanelerin büyük olma sebebi nasıl açıklanmıştır?
A aralarındaki rekabet olarak
B bilime verilen önem olarak
C gösteriş merakı olarak
D ilerleme isteği olarak
- 1p 38 Beşinci paragrafı aşağıdakilerden hangisi **en iyi** özetliyor?
A Bergama'nın değerlerinin dünyayla paylaşılması
B Bergama'nın diğer önemli yerlerle kıyaslanması
C Bergama'nın en fazla turist çeken yer olması
D Bergama'ya dünya liderlerinin önem vermesi

Tekst 8 Kadın İtfaiyeciler

- 1p 39 Yazar, birinci paragrafta gazetecilerin hangi önyargısından bahsediyor?
Kadın itfaiyeciler genelde
A erkek meslektaşlarıyla iyi anlaşamazlar.
B erkek tavrı sergileyen kadınlardır.
C fiziksel olarak itfaiyecilik için uygun değildir.
D yazı işlerinden sorumludurlar.
- 1p 40 Parçada adı geçen kadınların çoğu nasıl itfaiyeci olmuşlar?
A itfaiyede görevli birinin yardımını alarak
B kurumsal bir iş ilanına başvurarak
C önceden itfaiyede gönüllü olarak çalışarak
- 1p 41 In welke zin wordt aangegeven hoe de houding van brandweermannen ten opzichte van hun vrouwelijke collega's is veranderd?
Schrijf de eerste twee en de laatste twee woorden van deze zin op in de uitwerkbijlage.
- 1p 42 Dördüncü paragrafa göre, itfaiyecilik için en çok ne gerekmektedir?
A altıncı his
B bedensel güç
C iş tecrübesi
D mesleki eğitim
- 1p 43 Pelin Parlak'a göre, insanlar itfaiyecilik hakkında ne düşünmektedir?
A İtfaiyeciler bütün gün tembellik yapmaktadırlar.
B İtfaiyeciler büyük bir özveri ile çalışmaktadırlar.
C İtfaiyecilik aslında çok kutsal bir meslektir.
D İtfaiyede sadece güçlü erkekler çalışmaktadır.
- 1p 44 Yazarın söyleşiyi gerçekleştirdiği yer ve bu yerin adının geçtiği paragraf aşağıdakilerden hangisidir?
A bir ayakkabı atölyesi, beşinci paragraf
B kızlar yatakhane, üçüncü paragraf
C Toros Eğitim Merkezi, ikinci paragraf
D yangın olay yeri, yedinci paragraf

Tekst 9 Vizyondaki Filmler

- 1p 45 Je wilt met je vriend(in) naar de bioscoop. Jullie willen allebei een horrorfilm zien.
→ Welke van de films die in de tekst worden genoemd zouden jullie kiezen?
Schrijf de titel van deze film op in de uitwerkbijlage.

Tekst 10 Teknoloji Başkentleri

- 1p 46 Je wilt je verdiepen in technologie waarbij je interesse uitgaat naar milieuvriendelijke toepassingen.
→ Welke stad is hiervoor het meest geschikt volgens de tekst?
Schrijf de naam van deze stad op in de uitwerkbijlage.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.